T072 BL 2 (136) Trách Nhiệm Thầy Đối Với Đệ Tử-Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

TRAÙCH NHIEÄM THAÀY ÑOÁI VÔÙI ÑEÄ TÖÛ Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân daïy baûo ñeä töû ñoàng haønh, ñeä töû y chæ. Phöông phaùp daïy doã laø: 1. Hoï khoâng thanh tònh neân ngaên caûn. 2. Khuyeân ñöøng ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán. 3. Hoï bò yeát-ma phaûi giuùp ñôõ. 4. Hoï sinh taø kieán, mình phaûi giaûi toûa, hay nhôø ngöôøi giaûi toûa. 5. Töï mình xuaát toäi, hay nhôø ngöôøi xuaát toäi. 6. Khi hoï beänh, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi chaêm soùc. 7. Khi hoï gaëp naïn, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi giaûi cöùu. 8. Khi hoï gaëp naïn vua, giaëc, mình phaûi hoùa giaûi. 1. Khi ñeä töû khoâng thanh tònh, neân ngaên caûn: Khi ñeä töû phaïm caùc giôùi nhoû nhö: aên rieâng chuùng, aên nhieàu choã, ôû cuøng nhaø vôùi phuï nöõ, nguû chung vôùi ngöôøi chöa thoï cuï tuùc quaù ba ñeâm, laøm toån haïi coû töôi, aên traùi caây khoâng thanh tònh, thì neân daïy: “OÂng ñöøng laøm nhö theá”. Neáu ñeä töû noùi: “Thöa Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ, con seõ khoâng laøm nöõa”, thì toát. Neáu hoï noùi: “Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ haõy töï daïy mình, chöù daïy ngöôøi khaùc laøm gì!”, thì neân baûo ngöôøi coi vieäc giöôøng neäm laáy laïi giöôøng neäm, baûo ngöôøi coi vieäc aên uoáng caét ñöùt phaàn aên. Neáu ngöôøi ñoù hung aùc, döïa vaøo theá löïc cuûa nhaø vua, cuûa ñaïi thaàn, coù theå gaây ra raéc roái, thì hoaëc laø chính Hoøa thöôïng neân laùnh ñi nôi khaùc, hoaëc laø thaày y chæ neân mang theo y baùt ra khoûi cöông giôùi nguû moät ñeâm roài trôû veà, nhö vaäy töùc laø caét ñöùt söï y chæ. Neáu ñeä töû soáng chung, ñeä töû y chæ coù nhöõng haønh vi baát tònh maø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng daïy baûo thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø neân ngaên ngöøa nhöõng haønh vi baát tònh. 2. (Ngaên ñeä töû ñeán) Nhöõng nôi khoâng neân ñeán: Nhö nhaø cuûa ñoàng nöõ lôùn tuoåi, nhaø quaû phuï, nôi côø baïc, choã quaùn röôïu, Tyø-kheo-ni coù tieáng xaáu, Sa-di ni coù tieáng xaáu. Neáu ñeä töû lui tôùi nhöõng nôi aáy thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân baûo hoï ñöøng tôùi lui nhöõng choã aáy, vì ñoù laø nôi khoâng neân ñeán gaàn. Neáu hoï vaâng lôøi thì toát, cho ñeán ra khoûi cöông giôùi nguû moät ñeâm roài trôû veà, töùc laø caét ñöùt söï y chæ. Neáu ñeä töû soáng chung, ñeä töû y chæ lui tôùi nhöõng nôi khoâng neân ñeán maø khoâng daïy doã, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø nhöõng nôi khoâng neân ñeán. 3. (Giuùp ñôõ khi ñeä töû) Bò yeát-ma: Neáu tröôøng hôïp ñeä töû bò Taêng xöû ñoaùn laøm caùc phaùp yeát-ma haøng phuïc, khoâng cuøng noùi chuyeän, phaùt hyû, taãn xuaát; hoaëc ñeä töû phaïm moät trong ba kieán chaáp laø huûy baùng kinh ñieån, aùc kieán, bieân kieán; hoaëc bò yeát-ma cöû toäi vì khuyeân can maø khoâng

boû loãi, thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân vì ñeä töû xin loãi moïi ngöôøi: - Thöa caùc Tröôûng laõo! Keû naøy tröôùc ñaây coù aùc kieán, baây giôø ñaõ boû, tuøy thuaän vaâng lôøi. Keû phaøm phu ngu si laøm sao khoûi laàm loãi! Ñöùa nhoû môùi hoïc muoän maøng naøy quaû thöïc coù loãi ñoù. Töø nay toâi seõ daïy baûo ñeå y khoâng taùi phaïm nöõa. Sau khi ñaõ laøm cho taâm yù cuûa ñaïi chuùng vui veû, haõy xin

Taêng giaûi phaùp yeát-ma. Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ bò Taêng laøm yeát- ma maø thaày khoâng giaûi toûa cho hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû bò laøm yeát-ma. 4. Khi aùc taø kieán sinh khôûi töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi: Neáu ñeä töû coù nhöõng kieán chaáp nhö huûy baùng kinh ñieån, hoaëc aùc taø kieán, hoaëc bieân kieán thì Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ neân daïy: - OÂng ñöøng sinh khôûi kieán giaûi nhö theá. Ñoù laø vieäc aùc, seõ rôi vaøo ñöôøng aùc, ñoïa xuoáng ñòa nguïc chòu khoå laâu daøi. Neáu daïy baûo y caùc ñieàu nhö vaäy maø y boû thì toát, neáu khoâng boû thì neân nhôø ngöôøi quen bieát vôùi y nhö sau: "Xin Tröôûng laõo haõy khuyeân ngöôøi aáy töø boû aùc kieán". Neáu khoâng töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû coù aùc kieán, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi hoùa giaûi. 5. Töï mình xuaát toäi hoaëc nhôø ngöôøi xuaát toäi: Neáu ñeä töû phaïm toäi coù theå söûa trò, nhö phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa maø che giaáu, thì neân töï mình cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa. Neáu y khoâng che giaáu, thì neân cho phaùp Ma-na-ñoûa. Cho ñeán phaïm toäi Vieät-tyø-ni, thì neân töï mình trò phaït. Neáu mình khoâng trò ñöôïc thì neân nhôø ngöôøi khaùc trò. Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ phaïm toäi maø thaày khoâng töï mình xuaát toäi, khoâng nhôø ngöôøi khaùc xuaát toäi cho hoï thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø töï mình hoaëc nhôø ngöôøi xuaát toäi. 6. Khi ñeä töû beänh, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi chaêm soùc: Neáu ñeä töû bò beänh thì töï mình phaûi saên soùc hoaëc nhôø ngöôøi khaùc saên soùc. Khoâng ñöôïc sai ngöôøi khaùc saên soùc maø baûn thaân mình khoâng quan taâm ñeán. Moãi ngaøy neân ñeán thaêm ba laàn, vaø coå vuõ ngöôøi nuoâi beänh: "OÂng chôù neân ueå oaûi, chaêm soùc laãn nhau laø ñieàu maø Phaät raát khen ngôïi". Neáu ñeä töû cuøng soáng chung, ñeä töû y chæ laâm beänh maø thaày khoâng troâng nom thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Ñoù goïi laø ñeä töû bò beänh, töï mình hoaëc sai ngöôøi chaêm soùc. 7. Khi ñeä töû laâm naïn, töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi: Neáu thaân nhaân cuûa ñeä töû muoán loâi keùo ñeä töû trôû veà nhaø, thì thaày neân baûo hoï laùnh ñi xa, ñeå hoaøn thaønh coâng ñöùc xuaát gia, vaø neân töï mình ñöa ñi. Neáu vì giaø beänh hoaëc baän coâng vieäc cuûa Taêng thì neân nhôø ngöôøi khaùc ñöa ñi giuùp. Neáu khoâng töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni.

Ñoù goïi laø khi gaëp naïn, hoaëc töï mình hoaëc nhôø ngöôøi ñöa ñi. 8. Khi ñeä töû gaëp naïn vua, naïn giaëc: Neáu ñeä töû bò vua baét ñi thì thaày khoâng neân boû maëc nhö vaäy maø phaûi ôû beân ngoaøi thaêm doø tin töùc. Neáu nhaø vua hoûi: "Ai laø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ?", thì khi aáy neân ñi vaøo. Neáu söï vieäc bò haøm oan thì neân tìm ngöôøi quen bieát laøm chöùng. Neáu caàn tieàn cuûa ñeå theo ñuoåi coâng vieäc thì neân cho y baùt. Neáu khoâng coù thì neân xin ñeå cho. Neáu ñeä töû bò giaëc baét ñem baùn nôi phöông xa thì thaày neân tìm kieám chuoäc veà. Neáu ñeä töû bò nhaø vua, bò boïn giaëc baét maø Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng cöùu chuoäc thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Neáu Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ (gaëp caùc tröôøng hôïp treân) thì ñeä töû coäng truï, ñeä töû y chæ cuõng phaûi can giaùn nhö vaäy. Nhöng khoâng ñöôïc noùi thoâ loã nhö ñeå daïy baûo, maø phaûi duøng lôøi nhaõ nhaën khuyeân can Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ khoâng neân laøm vieäc ñoù. Neáu thaày noùi:

“Ta seõ khoâng laøm nöõa”, thì toát. Neáu Hoøa thöôïng noùi: “Im, im ñi. Ngöôi khoâng phaûi Hoøa thöôïng, A-xaø-leâ cuûa ta. Leõ ra ta daïy baûo ngöôi maø ngöôi laïi daïy baûo ta gioáng nhö vuoát maét tre ngöôïc chieàu, ngöôi chôù noùi nöõa”, thì neân boû ñi xa. Neáu ñoù laø thaày y chæ thì neân mang y baùt ra ngoaøi cöông giôùi nguû qua moät ñeâm roài trôû veà y chæ ngöôøi khaùc. Neáu thaày coù theá löïc thì neân boû ñi xa. Neáu khoâng boû ñi thì neân y chæ ngöôøi coù ñöùc ñoä. Neáu thaày ñeán nhöõng nôi khoâng neân ñeán, hoaëc bò yeát-ma thì phaûi lo giuùp ñôõ. Neáu thaày khôûi aùc kieán thì phaûi töï mình giaûi toûa hoaëc nhôø ngöôøi giaûi toûa; töï mình hay nhôø ngöôøi xuaát toäi. Thaày beänh hay khoâng beänh ñeàu phaûi cung caáp. Neáu thaày gaëp naïn thì neân ñöa ñi. Neáu bò vua, giaëc baét thì phaûi theo cöùu giuùp. Neáu ñeä töû coäng truù, ñeä töû y chæ thaáy thaày phaïm nhöõng giôùi nhoû maø khoâng can giaùn, cho ñeán bò vua, giaëc baét maø khoâng theo cöùu giuùp thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. ----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.